

MAARİF MODELİ'NE
GÖRE HAZIRLANDI.

ESB

ETKİNLİKLİ SORU BANKASI

SOSYAL BİLGİLER

OKUL YAZILILARINA DESTEK, SINAVLARA ERKEN DÖNEMDE HAZIRLIK

Mine KARA - Eda EŞKİN

Her çıktıya özel;

- Çıktıyı kavratmaya yönelik öğretici, eğlenceli kavrama düzeyi etkinlikler
- Alan becerilerinin ele alındığı beceri temelli etkinlikler
- Test çözme tekniğini geliştirecek kavrama düzeyi testler
- Üst düzey düşünme becerilerini geliştirecek beceri temelli testler
- Öğrenme alanlarını değerlendirme testleri

Maarif Modeli Gereğince Disiplinler
Arası İlişki ve Değerler Eğitimi
Dikkate Alınmıştır!

Akıllı Tahtaya Uygun

146 Etkinlik, 296 Soru



6

SINIF

CLASSMATE

En İyi Sınıf Arkadaşım

MLÜ ▶ VIDEO ÇÖZÜMLÜ ▶

KOLAY-ORTA
DÜZEY

**Yayın Yönetmeni**

Nihan HAYAR

Yayına Hazırlayanlar

Mine KARA, Eda EŞKİN

Brans Editörü

Adnan ÖZER

Editör

Esra AYDOĞDU

ISBN 978 - 625 - 95450 - 4 - 2

Mevlana Mah. Sultan Vahdettin Cad. No: 4 B - 34512

Esenyurt/İSTANBUL

Telefon: (0212) 572 20 00 Fax: (0212) 572 19 49

Yayıncı Sertifika No: 49697

Baskı - Mücellit

Örmat Basım Yayın San. Tic. Ltd. Şti.

Matbaa Sertifika No: 77186

Bu eserin yayım hakkı; Okyanus Basım Yayın Tic. A.Ş.'ye aittir.
İzinsiz kopya edilemez, çoğaltılamaz, kısmen de olsa yayımlanamaz.

ÖN SÖZ



Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli ile değişen öğretim programlarının ışığında hazırlanan 6. sınıf Classmate etkinlikli soru bankaları 21. yüzyılın eğitim yeniliklerine uygun olarak sınav odaklı ve beceriler üzerine kurulu bütünlük bir sistemle hazırlanmıştır. Öğrencinin kazanması gereken beceriler “öğrenme çıktısı” adı altında verilip her bir öğrenme çıktısı, etkinlikler ve testlerle tek tek ele alınmıştır.



ETKİNLİK CEVAPLARINA NASIL ULAŞILIR?

Cevap anahtarında bulunan karekodu okutarak tüm etkinlik cevaplarına ulaşabilirsiniz.

SORU ÇÖZÜM VİDEOLARINA NASIL ULAŞILIR?

Karekodları tablet veya akıllı telefonunuzla okutarak ya da karekodların altındaki kodu akilliogretim.com'da aratarak tüm soruların video çözümlerine ulaşabilirsiniz.



İÇİNDEKİLER



1. ÖĞRENME ALANI: BİRLİKTE YAŞAMAK

ZAMAN İÇİNDE DEĞİŞEN GRUPLAR VE ROLLER	8 - 13
KÜLTÜREL BAĞLARIMIZIN VE MİLLÎ DEĞERLERİMİZİN TOPLUMSAL BİRLİKTELİĞE ETKİSİ	14 - 19
TOPLUMSAL SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ	20 - 25
ÖĞRENME ALANI DEĞERLENDİRME - 1	26 - 29

2. ÖĞRENME ALANI: EVİMİZ DÜNYA

ÜLKEMİZİN, KİTALARIN VE OKYANUSLARIN KONUM ÖZELLİKLERİ	32 - 37
DOĞAL VE BEŞERÎ ÇEVRE ÖZELLİKLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ	38 - 43
ÜLKEMİZİN TÜRK DÜNYASIYLA KÜLTÜREL İŞ BİRLİKLERİ	44 - 49
ÖĞRENME ALANI DEĞERLENDİRME - 2	50 - 53

3. ÖĞRENME ALANI: ORTAK MİRASIMIZ

TÜRKİSTAN'DA KURULAN İLK TÜRK DEVLETLERİNİN MEDENİYETİMİZE KATKILARI	56 - 61
VII-XIII. YÜZYILLARDA İSLAM MEDENİYETİNİN İNSANLIĞIN ORTAK MİRASINA KATKILARI	62 - 67
İSLAMİYET'İN KABULÜYLE TÜRKLERİN SOSYAL VE KÜLTÜREL HAYATLARINDA MEYDANA GELEN DEĞİŞİMLER	68 - 73
XI-XIII. YÜZYILLAR ARASINDA YAŞANAN ASKERÎ MÜCADELELERİN ANADOLU'NUN TÜRKLEŞMESİ VE İSLAMLAŞMASINA KATKILARI	74 - 79
ÖĞRENME ALANI DEĞERLENDİRME - 3	80 - 83

İÇİNDEKİLER



4. ÖĞRENME ALANI: YAŞAYAN DEMOKRASİMİZ

YÖNETİMİN KARAR ALMA SÜRECİNİ ETKİLEYEN UNSURLAR.....	86 - 91
TEMEL HAK VE SORUMLULUKLARIN TOPLUMSAL DÜZENİN SÜRDÜRÜLMESİNDEKİ ÖNEMİ	92 - 97
DİJİTALLEŞME VE TEKNOLOJİK GELİŞMELERİN VATANDAŞLIK HAK VE SORUMLULUKLARINA ETKİLERİ.....	98 - 103
ÖĞRENME ALANI DEĞERLENDİRME - 4	104 - 107

5. ÖĞRENME ALANI: HAYATIMIZDAKİ EKONOMİ

ÜLKEMİZİN KAYNAKLARI VE EKONOMİK FAALİYETLER	110 - 115
EKONOMİK FAALİYETLER VE MESLEKLER	116 - 121
TASARLANAN BİR ÜRÜNÜN YATIRIM VE PAZARLAMA SÜRECİ	122 - 127
ÖĞRENME ALANI DEĞERLENDİRME - 5	128 - 131

6. ÖĞRENME ALANI: TEKNOLOJİ VE SOSYAL BİLİMLER

ULAŞIM VE İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİNİN KÜLTÜREL ETKİLEŞİMDEKİ ROLÜ	134 - 139
TELİF VE PATENT SÜRECİ	140 - 145
ÖĞRENME ALANI DEĞERLENDİRME - 6	146 - 149

CEVAP ANAHTARI	151 - 152
----------------------	-----------



İZİNSİZ ÇOĞALTILAMAZ, BASILAMAZ

1. ÖĞRENME ALANI BİRLİKTE YAŞAMAK



1. ÖĞRENME ÇIKTISI



ZAMAN İÇİNDE DEĞİŞEN GRUPLAR VE ROLLER

ÖĞRENME UYGULAMALARI

ETKİNLİK 1

Aşağıda bazı roller verilmiştir.

Verilen rollerden geçmiş yaşantınızda sahip olduklarınızı "✓" işareti ile belirtiniz.

Öğretmen olmak

☐

Öğrenci olmak

☐

Çocuk olmak

☐

Arkadaş olmak

☐

Baba olmak

☐

Torun olmak

☐

Sınıf nöbetçisi olmak

☐

Müşteri olmak

☐

Şoför olmak

☐

Komşu olmak

☐

Yolcu olmak

☐

Sporcu olmak

☐

ETKİNLİK 2

Aşağıda bazı roller verilmiştir.

Verilen rolleri ilgili olduğu grup ile eşleştiriniz.

	Gruplar	Rol
1	Aile	Hemşire
2	Toplum	Sınıf başkanı
3	Sınıf	Solist
4	Hastane	Baba
5	Okul	Kaleci
6	Futbol kulübü	Kuzen
7	Müzik kulübü	Vatandaş
8	Komşuluk grubu	Oyun arkadaşı
9	Akraba	Okul temsilcisi

ETKİNLİK 3

Aşağıda ileride sahip olabileceğiniz rollere ait görsellere yer verilmiştir.

Verilen görselleri ilgili olduğu açıklama ile eşleştiriniz.

1.

Hemşire

2.

Devlet yöneticileri

3.

Oyuncu

4.

Gitarist

5.

Solist

6.

Okul müdürü

a Tiyatroda rol alan kişi

b Devlet yöneticisi

c Şarkıcı

d Okul yöneticisi

e Sağlık personeli

f Orkestrada görevli

ETKİNLİK 4

Aşağıda verilen ifadelerden doğru olanların yanına "D", yanlış olanların yanına "Y" yazınız.

- ☐ Dâhil olduğumuz gruplar ve gruplardaki rollerimiz zaman içerisinde değişiklik gösterebilir.
- ☐ Edinilen yeni roller beraberinde yeni haklar ve sorumluluklar getirir.
- ☐ Gruplarda her bireyin görevi aynıdır.
- ☐ Sosyal rollerimizden bazıları doğuştan itibaren edinilmiştir.



ETKİNLİK 5

Elif öğretmen 6/A sınıfından bazı öğrencileri belirtilen rollerle eşleştirmiştir. Hazırlamış olduğu kartlara bu roller ile ilgili bazı hak ve sorumluluklar yazmıştır.

İsimler	Roller
Yaren	Çocuk
Sevgi	Öğrenci
Murat	Lider
Havva	Vatandaş
Ahmet	Oyun arkadaşı
Alper	Takım arkadaşı

Sevgi ve ilgi görme 1	Grup kararlarında belirleyici olma 2	Ödevlerini zamanında yapma 3	Yasalara uyma 4
Grubu adil olarak yönetme 5	Okul imkânlarından yararlanma 6	Aile içinde alınan kararlara uyma 7	Özgür ve güvenli bir toplumda yaşama 8
Oyunlara dâhil edilme 9	Oyunları kuralına uygun oynama 10	Antrenmanlara düzenli olarak katılma 11	Antrenmanlarda eşit çalışma yapma 12

Daha sonra öğrencilerinden rollerine uygun kartları alarak "Benim Hakkım", "Benim Sorumluluğum" diye belirterek kartları havaya kaldırmalarını istemiştir.

Buna göre, öğrencilerin alması beklenen kart numaralarını isimlerinin karşısına yazınız.

İsimler	Benim Hakkım	Benim Sorumluluğum
Yaren		
Sevgi		
Murat		
Havva		
Ahmet		
Alper		

ETKİNLİK 6

6. sınıf öğrencisi olan Eda, bankacı olan annesinin geçmişten günümüze gruplardaki rolleriyle ilgili aşağıdaki çalışmayı hazırlamıştır.

Eda'nın çalışmasındaki boşlukları uygun ifadelerle doldurunuz.

Annem 1982 yılında doğmuş. Doğduğu andan itibaren rolüne sahiptir. 6 yaşında anaokuluna başlayarak burada rolünü edinmiştir. 7 yaşında kardeşi olunca evdeki evlat rolünün yanı sıra bir de rolü eklenmiştir. Ortaokula giderken buz patenine başlamış ve özel bir yeteneği keşfedilince, çalışmaları sonucu birçok şampiyonluk kazanarak başarılı bir olmuştur. Üniversiteden mezun olduktan sonra olarak görev yapmıştır. Evlilik hayatında da iyi bir rolüne sahip olurken, iki çocuğuna da çok iyi bakarak rolünü de hakkıyla yerine getirmektedir.

ETKİNLİK 7

Verilen gruplardaki rollere ait sorumlulukları kısaca yazınız.

Grup	Rolüm	Sahip olabileceğim rol
Aile	Evlat ↓ Sorumluluğum:	Abla ↓ Sorumluluğum:
	Öğrenci ↓ Sorumluluğum:	Öğretmen ↓ Sorumluluğum:
Otobüs	Yolcu ↓ Sorumluluğum:	Şoför ↓ Sorumluluğum:
	Hasta ↓ Sorumluluğum:	Doktor ↓ Sorumluluğum:



ZAMAN İÇİNDE DEĞİŞEN GRUPLAR VE ROLLER

ETKİNLİK 8



Öğrencilerine ileriki yaşamlarında dâhil olabilecekleri gruplar ve bu gruplardaki rolleri ile ilgili bir etkinlik hazırlayan Mine öğretmen, elinde bir kutuyla derse girer. Kutu içerisine gruplar ve rollerle ilgili sözcükler yazan Mine öğretmen, öğrencilerine kutunun içinden birer tane kâğıt almalarını söyler.

Öğrencilerden Ali, Erva, Sare, Ata, Mert ve Çınar birer kâğıt seçer.

Seçilen kâğıtlarla ilgili bilgiler şu şekildedir:

- Çekilen kâğıtlarda "avukat, polis, yeğen, okul, çevre kulübü, müzik korusu" yazılıdır.
- Erva, ülkenin güvenliğini ve emniyetini sağlamakla sorumlu olan bir rolü seçmiştir.
- Mert, hukukla ilgili mesleki bir rol seçmiştir.

- Ali'nin çektiği kâğıtta akraba grubuna ait bir rol yazmaktadır.
- Çınar, toplumsal sorunlara duyarlılığı artıran bir kavramın yazılı olduğu kâğıdı seçmiştir.
- Ata, ilgi ve yetenekler ile ilgili bir kâğıdı çekmiştir.

Çekilen kâğıtlara ait verilen bilgilerden hareketle aşağıdaki soruları cevaplayınız.

- Grupların yazılı olduğu kâğıtları çeken öğrencilerin isimlerini yazınız.
.....
- Ali'nin çektiği rolü yazınız.
.....
- Erva'nın çektiği rolü yazınız.
.....
- Mesleki rollerin yazılı olduğu kâğıtları çeken öğrencileri yazınız.
.....
- Sare'nin çektiği gruba ait rollere üç örnek veriniz.
.....

ETKİNLİK 9

Sibel öğretmen; hazırladığı oyun kartlarının ön yüzeylerine öğrencilerinin zaman içerisinde dâhil olabileceği grupları, arka yüzeylerine ise gruplarda üstlenilecek rolleri yazmıştır. Oyunda kullanılan kartlardan üç tanesi yandaki gibidir.



Buna göre kartların diğer yüzeylerinde yazması gereken rolleri verilen boşluklara yazınız.

-
-
-

**ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME**

1. Aşağıda Melek Hanım'ın belli bir zaman içerisinde dâhil olduğu bazı gruplar verilmiştir.

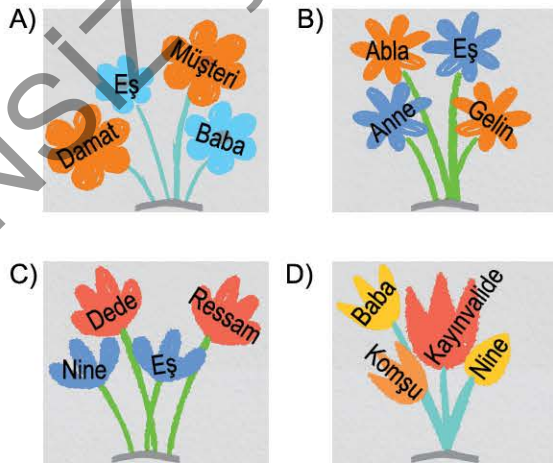


Melek Hanım'ın üyesi olduğu bu gruplarda aşağıdaki rollerden hangisini üstlendiği söylenemez?

- A) Evlat B) Dansçı
C) Gitarist D) Doktor

2. Aylin öğretmen, görsel sanatlar dersinde öğrencilerinden gelecekte aile içerisinde sahip olabilecekleri rollerin yazılı olduğu çiçekler çizmelerini istemiştir.

Buna göre, aşağıdaki öğrencilerden hangisinin yaptığı çalışma doğru olmuştur?



3. Aşağıda, eğitim gördüğü okula atanan Esra öğretmenin aynı yerde çekilen farklı yıllara ait fotoğraflarına yer verilmiştir.



Verilen görsellerden hareketle aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz?

- A) 1. durumda eğitim alma hakkından yararlanmaktadır.
B) 2. durumdaki sorumluluğu öğrencilere eğitim vermektir.
C) Zaman içerisinde aynı mekândaki rolü değişmiştir.
D) 2. durumdan sonra sorumlulukları azalmıştır.

4. Gürel ailesi kızları İnci'yi küçük yaşından itibaren çeşitli kurslara götürmüşlerdir. İnci'nin izlediği çizgi film karakterlerinin konuşmalarını tekrarladığını ve benzer sesleri çıkardığını fark eden ailesi, ortaokula başladığında kızlarını tiyatro kulübüne yazdırmıştır. İnci burada kendisine verilen metinleri çok güzel ezberlemiş ve yıl sonu gösterisinde harika bir performans sergilemiştir.

Buna göre, İnci ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Katıldığı gruptaki yeni rolü oyunculuktur.
B) Rolüne ait sorumluluğunu yerine getirmiştir.
C) Ailesinde birden fazla role sahiptir.
D) Dâhil olduğu gruplar zaman içinde değişmiştir.



ZAMAN İÇİNDE DEĞİŞEN GRUPLAR VE ROLLER

5. Sevda, ilerleyen yaşamında dâhil olabileceği gruplarla ilgili aşağıdaki görselleri hazırlamıştır.



Buna göre, aşağıdakilerden hangisi Sevda'nın bu gruplarda üstlenebileceği roller arasında yer almaz?

- A) Anne olmak
B) İzci olmak
C) Doktor olmak
D) Kaptan olmak

6. Ahmet, Elif, Hasan ve Berra; dâhil olduğu grupları ve bu gruplardaki rollerini anlatmak için sınıfa bazı fotoğraflar getirmiştir.



Verilen fotoğraflardan hareketle,

- I. Ahmet, aile grubunda abidir.
II. Elif, komşu grubunda oyun arkadaşıdır.
III. Hasan sosyal sorumluluk grubunda gönüllüdür.
IV. Berra, müzik kulübünde solisttir.

çıkarımlarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve III
B) I, II ve III
C) I, II ve IV
D) II, III ve IV

7. Aşağıda Emir'in yaşamı ile ilgili hazırladığı bazı bilgilere yer verilmiştir.

Yıl : 2010
Rolüm : Ana sınıfında öğrencilik
Hakkım : Etkinliklere katılmak
Sorumluluğum : Okul eşyalarına zarar vermemek

Yıl : 2017
Rolüm : Kütüphane kulübünde üye
Hakkım : İstedğim kitabı okumak
Sorumluluğum : Kütüphane içerisinde sessiz olmak

Yıl : 2019
Rolüm : Futbol takımında forvet
Hakkım : Takım arkadaşlarından pas beklemek
Sorumluluğum : Gol atıp takıma skor kazandırmak

Verilen bilgilerden hareketle Emir ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Çeşitli gruplara dâhil olmuştur.
B) Hak ve sorumluluklarının bilincindedir.
C) Aynı anda birden fazla role sahip olmuştur.
D) İçinde bulunduğu gruplara göre rolleri değişmiştir.

8. Evde çocuk, okulda öğrenci, tiyatro kulübünde oyuncu olan Erva, gelecekte mühendis olmayı istemektedir.

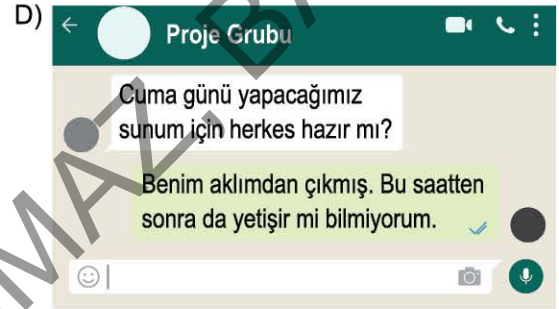
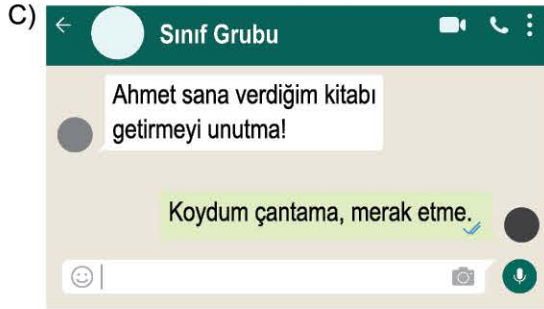
Verilen bilgiden hareketle aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Üstlendiğimiz rollerin hepsi sonradan kazanılmıştır.
B) Zaman içerisinde dâhil olduğumuz gruplar ve roller değişebilir.
C) Bütün rollerin sorumluluğu aynıdır.
D) Roller kişilerin isteklerine göre belirlenir.



9. Ahmet, dâhil olduğu gruplardaki arkadaşlarıyla mesajlaşarak iletişim kurmuştur.

Buna göre, Ahmet'in aşağıda verilen gruplardan hangisinde sorumluluklarına uygun davranışta bulunduğu söylenemez?



10. Aşağıda Beril öğretmenin hazırladığı bir çalışmaya yer verilmiştir. Grupları sembollerle eşleştiren Beril öğretmen, tablo üzerine sembolleri yerleştirerek öğrencilerden bu gruplarda üstlenebilecek rolleri tablo üzerine doldurmalarını istemiştir. Bu çalışmayı doğru yapan tek öğrenci Ali olmuştur.

●	■	★
★	●	■
■	★	●
★ Aile	● Okul	■ Hastane

Semboller tablo üzerinde doğru kutulara yerleştirilecektir.

Buna göre, aşağıdaki tablolardan hangisi Ali'ye aittir?

A)

Doktor	Öğrenci	Abla
Hemşire	Öğretmen	Abi
Çocuk	Başhekim	Müdür

B)

Müdür	Doktor	Abla
Abi	Öğretmen	Hemşire
Başhekim	Öğrenci	Çocuk

C)

Öğrenci	Doktor	Abla
Abi	Öğretmen	Hemşire
Başhekim	Çocuk	Müdür

D)

Abla	Çocuk	Hemşire
Abi	Öğretmen	Başhekim
Öğrenci	Doktor	Müdür